

İskender BAYHAN
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan** tarafından Anayasa'nın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **19.08.2025**

- *İskender* -

İskender BAYHAN
İstanbul Milletvekili

Bursa Gemlik'te faaliyet gösteren Rodaport Limanı'nda işçiler, ağır sömürü koşullarına, düşük ücretlere, zorunlu fazla mesailere ve sağlıksız-güvencesiz bir çalışma ortamına karşı anayasal haklarını kullanarak Liman-İş Sendikası'nda örgütlenmiş, çoğunluğu sağlamış ve Bakanlığınız'dan toplu iş sözleşmesi için yetki belgesi almıştır. Ancak patron, anayasa ve uluslararası sözleşmelerle güvence altına alınmış bu hakkı tanımamış, yetki belgesine itiraz ederek işçiler üzerindeki baskıyı artırmıştır.

Sermayenin kâr hırsıyla işçi sınıfının örgütlenme hakkını gasp eden bu tavır yalnızca bir işletmenin keyfi tutumu değildir. Birçok işyeri ve fabrikada, işçiler hakları için sendikalaşarak yetki aldığı anda patronların aynı yöntemle yetkiye itiraz ederek toplu iş sözleşmesi hakkını fiilen ortadan kaldırdığı, bu süreçte işçilerin peyderpey işten çıkarıldığı ve sendikal mücadelenin etkisizleştirilmeye çalışıldığı bilinmektedir.

15 Ağustos 2025'te bir işçinin işten çıkarılması üzerine limanda çalışan işçiler üç vardiyada iş bırakma eylemi başlatmış, ancak patron 17 Ağustos'ta 8 işçiyi daha işten atmış ve 16.00-24.00 ile 24.00-08.00 vardiyalarında çalışanların limana girişini engellemiştir. Liman güvenliği işçilere "Giriş yasak, vardiya iptal" diyerek fiilen lokavt uygulamıştır. Bu gelişmeler, işçilerin anayasal haklarını kullanmalarına karşı gerçekleştirilen açık bir sendikal hak gasbidir.

İşçilerin ve sendika temsilcilerinin aktarımlarına göre düşük ücretler, zorunlu fazla mesailer, artan iş yüküne rağmen personel sayısının azaltılması, sık yaşanan iş kazaları, kötü yemekler ve molaların engellenmesi sendikalaşmanın başlıca nedenleri olmuştur. Patron ise örgütlenmeyi kırmak için taşeron işçi çalıştırmaya başlamış, işçilere 11 ay süreli sözleşmeler dayatarak tazminatsız giriş-çıkışlara zorlamış, hatta forklift kazası geçiren bir işçiyi kazadan sonra işten çıkarmıştır.

Rodaport'un resmi sitesinde "çalışanlarımız için güvenilir bir ortam sağlıyoruz" denmesine rağmen, işçilerin deneyimi bunun tam tersini ortaya koymaktadır. İşçilerin tuttukları raporlar, limanda işçi sağlığı ve güvenliğinin tamamen hiçe sayıldığını göstermektedir. Makinelerin bakımlarının yapılmaması, fren ve hidrolik arızaları, çekici dorselerdeki bozuk kilitler işçilerin hayatını doğrudan tehlikeye sokmaktadır.

Ehliyetsiz işçilerin iş makinelerine zorla bindirilmesi, eksik personelle gece boyu süren mesailerden sonra yeniden çalışmaya zorlanmaları ve zeminin bozuk olması iş kazalarını olağanlaştırmıştır. İşçilerin yaşam alanlarının yanında önlemsiz şekilde depolanan mazot ve benzin yalnızca işçilerin değil bölge halkının da hayatını tehdit etmektedir. Yaralanan işçilere yeterli müdahale yapılmaması, iskele üzerindeki makinelerin kablolarının açıkta bırakılması ve basit güvenlik önlemlerinin dahi alınmaması patronun maliyet uğruna işçilerin canını hiçe saydığını göstermektedir.

Soyunma odalarının, lavaboların ve duşların hijyen koşullarından yoksun bırakılması; dinlenme alanlarının ilaçlanmaması ve ikaz levhalarının okunmaz hale gelmesi işçi sağlığının yalnızca kâğıt üzerinde bırakıldığını kanıtlamaktadır. Bakımı yapılmayan servis araçları işçilerin işe giderken bile güvenliğini ortadan kaldırmakta; çalışanların iş tanımı dışında ağır işlere zorlanması açık bir angarya dayatması anlamına gelmektedir. Ergonomik olmayan iş kıyafetleri ve ayakkabılar, liman altyapısındaki eksikliklerin yol açtığı deniz kirliliği, yeni işçilere hiçbir eğitim verilmemesi, iş yeri hekimliğinin yalnızca sabah birkaç saat bulunması ve İSG personelinin tek vardiya çalıştırılması da "önlem" adı altında hiçbir şey yapılmadığını ortaya koymaktadır.

Ortaya çıkan tablo, insanca çalışma ve yaşama koşullarının ihlalidir. İşçilerin insanca çalışmaktan uzak bu koşulları, 18. yüzyılın kölece çalışma düzenini andırmaktadır.

Bu Bağlamda;

1. Rodaport Limanı'nda Liman-İş Sendikası çoğunluğu sağlamış ve Bakanlığınızın verdiği yetki belgesini almışken, patronun itirazıyla bu yetkinin fiilen hükümsüz bırakılmasına seyirci mi kalacaksınız? Kendi verdiğiniz yetkiye patron itiraz ettiğinde toplu iş sözleşmesi hakkı düşüyor, üstelik işçiler işten atılıyor; Bakanlığınız bu hukuksuzluğa nasıl göz yumabiliyor?
2. Sendikal örgütlenme hakkını kullanan işçilerin işten çıkarılması açıkça Anayasa'ya aykırı değil midir? Anayasal suç niteliğindeki bu uygulamayı engellemek için Bakanlığınız hangi adımları atacaktır, Rodaport yönetimini sendikal hak ve özgürlükleri engellemek nedeniyle bir yaptırım gerçekleştirecek midir?
3. Rodaport yönetimi hakkında sendikal hakların engellenmesi suçundan müfettiş görevlendirilmiş midir?
4. İşçilerin direnişe geçtiği günlerde 8 işçinin daha işten çıkarılması ve vardiyaların topluca iptal edilmesi hakkında Bakanlığınıza intikal eden herhangi bir denetim raporu var mıdır?
5. Limanda çalışan işçilerin belirttiği üzere iş kazalarının sık yaşandığı doğru mudur? Son beş yılda Rodaport Limanı'nda kaç iş kazası meydana gelmiş, kaç ölümle, kaç yaralanmayla sonuçlanmıştır?
6. İşçilerin hazırladığı raporlarda yer alan ve (bağlam kısmında özetlenmiş) doğrudan işçi sağlığına aykırı olan 22 maddenin (makine bakımsızlığı, ehliyetsiz kullanım, fazla mesai, zeminin bozukluğu, iş yeri hekimi yetersizliği vb.) Bakanlığınızca denetimi yapılmış mıdır? Yapıldıysa hangi sonuçlara ulaşılmıştır?

7. Rodaport yönetimi kendi internet sitesinde “çalışanlarımız için güvenilir bir ortam sunuyoruz” diyerek tüm işçi sağlığı ve güvenliği önlemlerine uyuyormuş gibi göstermektedir. Oysa bizzat işçilerin tuttuğu 22 maddelik ihlal raporu, bu söylemlerin koca bir yalandan ibaret olduğunu ve gerçek denetimin ancak işçilerin ve sendika temsilcilerinin katılımıyla yapılabileceğini açıkça ortaya koymaktadır. Bakanlığınız, patronların kâğıt üzerindeki göstermelik önlemlerine güvenmek yerine, işçilerin ve temsilcilerinin söz ve denetim hakkını esas alacak bir düzenleme yapmayı düşünüyor mu?
8. Limanda ehliyetsiz işçilere iş makinesi kullandırıldığı iddiası doğru mudur? Bu durumda sorumlular hakkında işlem başlatılacak mıdır? Tuvalet, soyunma odası, duş ve dinlenme alanlarının hijyensizliği konusunda Bakanlığınızın denetimleri ne zaman yapılmıştır? Tespit edilen eksiklikler giderilmiş midir?
9. İş yeri hekimliğinin yalnızca sabahları birkaç saat bulunması, İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu’na açık aykırılık değil midir? Bu eksiklik neden denetlenmemektedir?
10. İSG personelinin görevini yerine getirmemesi ve tek vardiya çalışması, işçilerin sağlığını ve güvenliğini tehlikeye atmıyor mu? Bu duruma ilişkin Bakanlığınızın yaptırımı olmuş mudur?
11. Patronun işçileri 11 ay sözleşme ile çalıştırıp tazminatsız işten çıkardığı iddiaları doğru mudur? Bakanlığınız bu konuda inceleme yapacak mıdır?
12. Çalışma Bakanlığı olarak, işten çıkarılan Rodaport işçilerinin işe iadesi ve sendikal haklarının korunması için hangi adımları atacaksınız?
13. EMEP’in 16 Haziran’da on binlerce işçinin imzasıyla Meclis’e sunduğu “*barajsız sendika, yasaksız grev, güvenceli iş*” kanun teklifini Bakanlığınız desteklemeyi düşünüyor mu? İşçilerin sendikal özgürlüklerinin önündeki barajları ve grev yasaklarını kaldırmaya yönelik bu teklif karşısında tavrınız ne olacaktır?